

LATVIJAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA

aktualitātes Latvijā un Eiropā

Gunta Kinta

Projektu departamenta vadītāja
Akadēmiskās informācijas centrs

Līdzfinansē
Eiropas Savienība:

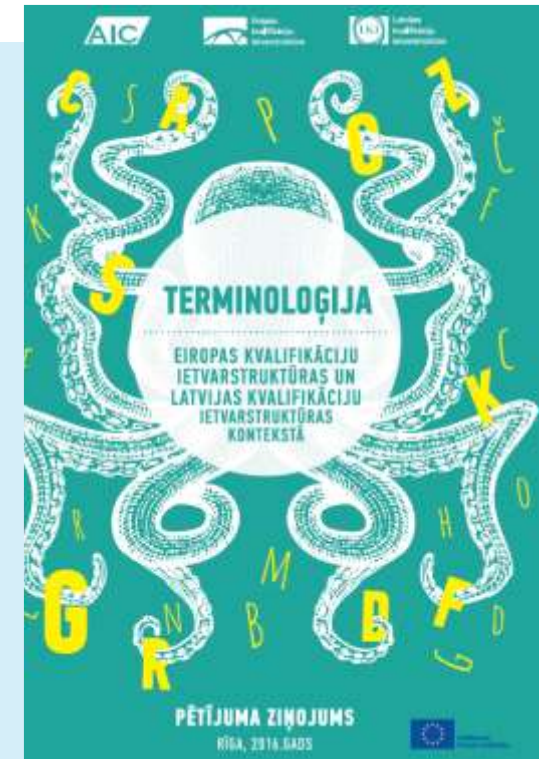
Rīgā, 2023.gada 24. maijā

KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA

Instrumenti kvalifikāciju klasificēšanai atbilstoši noteiktam kritēriju kopumam, kas ietverts mācīšanās rezultātu līmeņu aprakstos pieaugošā sarežģītības secībā

Kvalifikāciju ietvarstruktūras var veidot dažādiem mērogiem – reģiona (piemēram, EKI), valsts (piem., LKI) vai izglītības sektora mērogā (piem., Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūra)

- **Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra** – kopēja Eiropas kvalifikāciju klasificēšanas sistēma, kas dod iespēju salīdzināt valstu kvalifikāciju sistēmas
- **Nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra** – kvalifikāciju klasifikācija saskaņā ar mācīšanās rezultātu līmeņu kritēriju kopumu ar mērķi integrēt un koordinēt valsts kvalifikāciju apakšsistēmas, uzlabot to pārskatāmību, piekļuvi tām, pāreju no viena kvalifikāciju līmeņa uz citu

- 1) Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra** ir astoņu līmeņu sistēma, kas aptver izglītības pakāpes (pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visus izglītības veidus (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība), kā arī ārpus formālās izglītības sistēmas iegūto **profesionālo kvalifikāciju**. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra ir piesaistīta EKI
- 2) LKI līmeņus raksturo attiecīgajā līmenī sasniedzamie **mācīšanās rezultāti**. Katrā nākamajā līmenī ir ietvertas iepriekšējam līmenim noteiktās zināšanas, prasmes un kompetences

Izglītības likums (8.¹ p.)

Kvalifikācija

1. oficiāls vērtēšanas un atzišanas procesa **rezultāts**, t.i., dokumentāli apstiprināts **novērtējums**, ko iegūst, kad kompetenta iestāde konstatē, ka persona ir **sasniegusi mācīšanās rezultātus atbilstoši iepriekš noteiktiem standartiem**
2. personas pieredze un zināšanas kādā jomā

MĀCĪŠANĀS REZULTĀTU DETALIZĀCIJA

Mācīšanās rezultāti

Zināšanu, prasmju, kompetenču kopums, ko persona ir apguvusi mācīšanās procesā un spēj demonstrēt

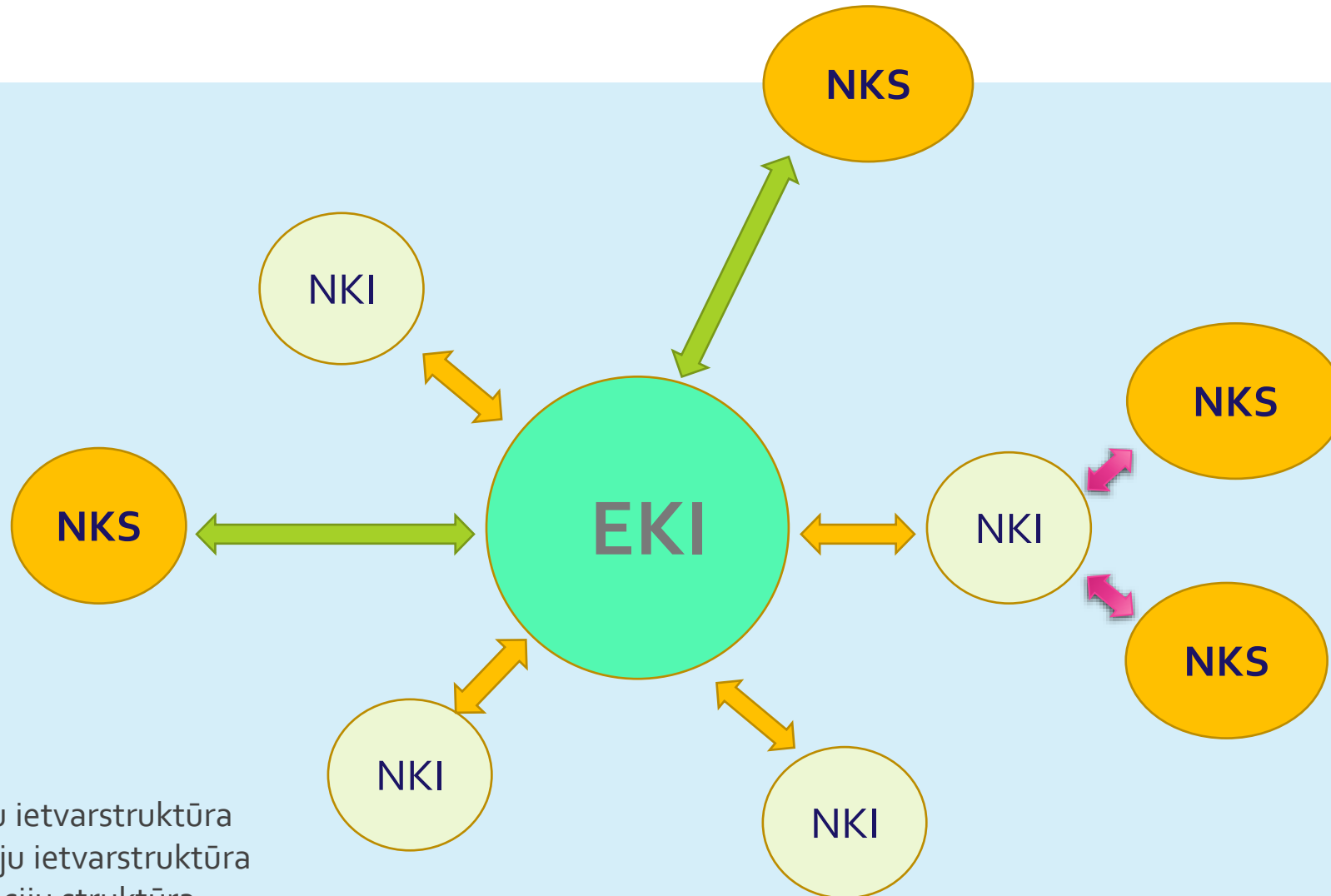
Eiropas Parlamenta un Padomes **leteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai** (2008.gada 23. aprīlis):

- **līdz 2010.gadam** (ieskaitot) pielīdzināt nacionālās kvalifikāciju sistēmas EKI
 - **Latvijā** – 2010.gadā izveidota Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra, 2015.gadā nostiprināta Izglītības likumā un Profesionālās izglītības likumā
- **līdz 2012.gadam** (ieskaitot) nodrošināt, ka izglītību apliecinošos dokumentos tiek norādīta atsauce uz atbilstošo EKI līmeni
 - **Latvijā** – augstākajā izglītībā no 2013.gada, profesionālajā izglītībā no 2017.gada diplomos iekļauta atsauce uz attiecīgo LKI/EKI līmeni

*Padomes leteikums (2017.gada 22. maijs) par **Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai** un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa leteikumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai*

- 8 līmeņi
- Līmeņu apraksti balstīti uz **mācīšanās rezultātiem** (zināšanas, prasmes un kompetences)
- **Visaptveroša** kvalifikāciju klasifikācija:
 - Ietver visus izglītības veidus (profesionālā, vispārējā un akadēmiskā izglītība)
 - Ietver visas izglītības pakāpes (pamata, vidējā un augstākā izglītība, tālākizglītība)
 - Ietver visas izglītības formas (formālā izglītība, neformālā un ikdienas mācīšanās)
- Izglītības un kvalifikāciju **tulkošanas rīks**

KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRAS

EKI – Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra
NKI – nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra
NKS – nozaru kvalifikāciju struktūra

EK izveidota Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras Konsultatīvā grupa

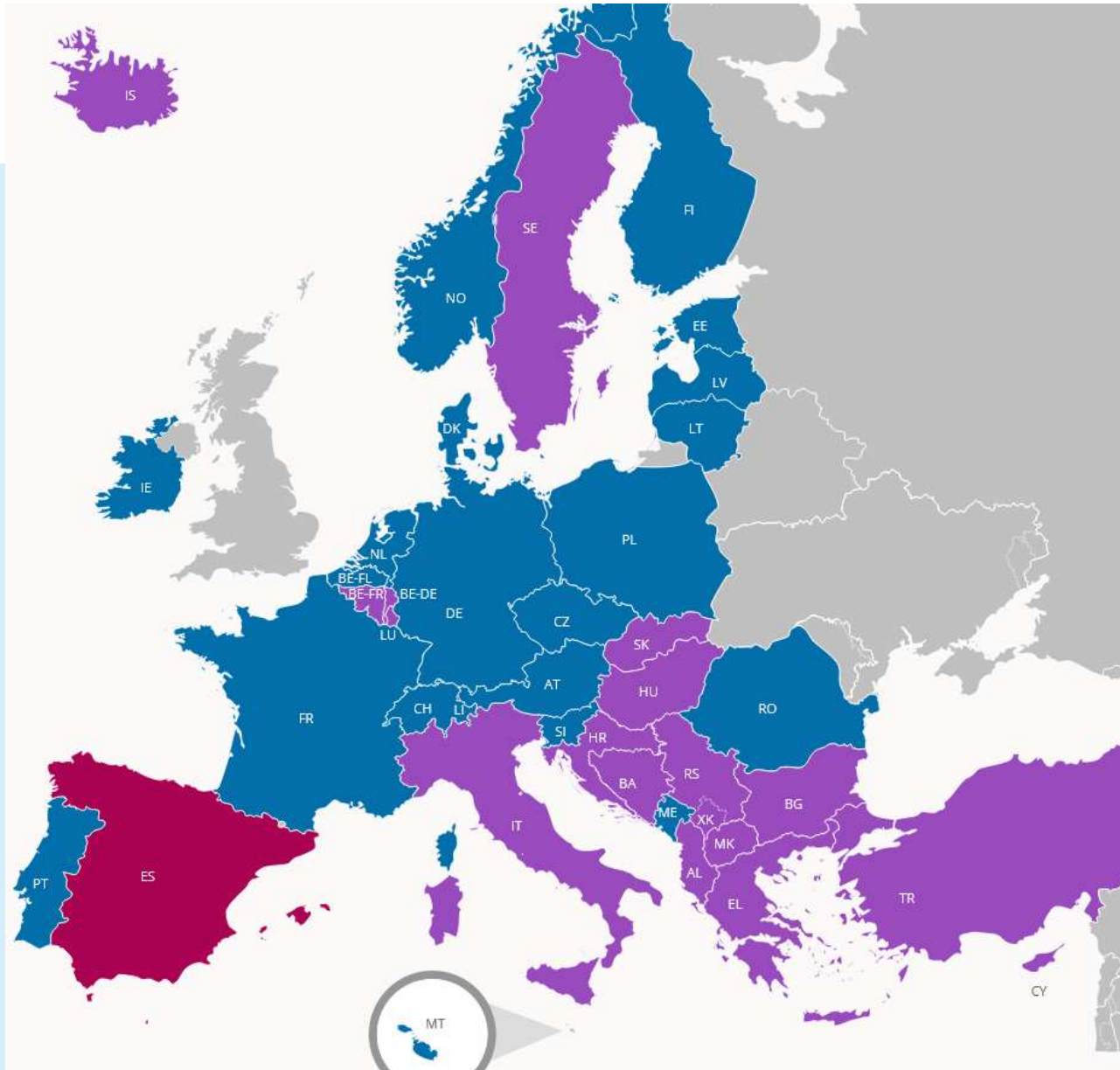
- Diskusijas par **mikrokvalifikācijām** (2022.gada jūn. apstiprināts Padomes ieteikums par Eiropas pieeju mikrokvalifikācijām mūžilgas mācīšanās un nodarbinātības kontekstā)
- Kvalifikāciju un mācīšanās rezultātu **horizontālā salīdzināšana** ar 3. valstīm (EKI un Ukrainas kvalifikāciju ietvarstruktūra) – piedalījās arī Latvija
- EKI-Europass darba grupa par **mācīšanās rezultātu īsajiem aprakstiem**
- Diskusija par Eiropas **vadlīnijas par neformālās un ikdienas mācīšanās atzišanu** atjaunošanu (2023.g.)
- 2022-2023.g. pētījums par 2017.gada **EKI ieteikumu** (pabeigs 2023.g. jūnijā)
- **Mācību semināri** par starptautiskajām kvalifikācijām un EKI-NKI popularizēšanu
- Darba grupa par **starptautisko kvalifikāciju** iekļaušanas procedūrām EKI

NKI ATTĪSTĪBA EIROPĀ (2022)

CEDEFOP

European Centre
for the Development
of Vocational Training

- Cedefop pārskatā iekļautas 38 valstis
- 37 valstis ir izveidojušas NKI
- 36 valstis NKI pielīdzinājušas EKI
- 33 valstis datubāzēs un/vai diplomos norāda EKI/NKI līmeni
- 8 valstis ir atkārtoti NKI pielīdzinājušas EKI (t.sk. LV)

IZVEIDE UN ATTĪSTĪBA

2009.g
sept

IZM darba grupa Latvijas kvalifikāciju sistēmas piesaistei EKI atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam par EKI izveidošanu mūžizglītībai

2010.g
okt

Grozījumi MK noteikumos par Latvijas izglītības klasifikāciju (Nr. 990) – izglītības programmas pa EKI līmeņiem

2011.g
okt

Prezentēts pašvērtējuma ziņojums EKI Konsultatīvajā grupā

2015.g
maijs

Grozījumi Profesionālās izglītības likumā – profesionālās kvalifikācijas līmeņi pielīdzināti LKI

2015.g
jūl

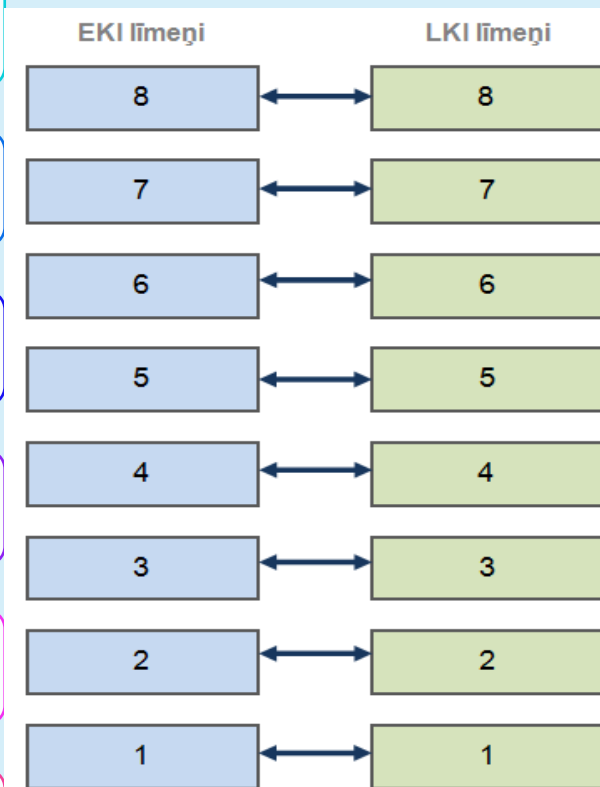
Grozījumi Izglītības likumā (8.¹ p.) – definē LKI un tās līmeņus

2019.g
nov

Prezentēts atjaunotais pašvērtējuma ziņojums EKI Konsultatīvajā grupā

2022.g
aug

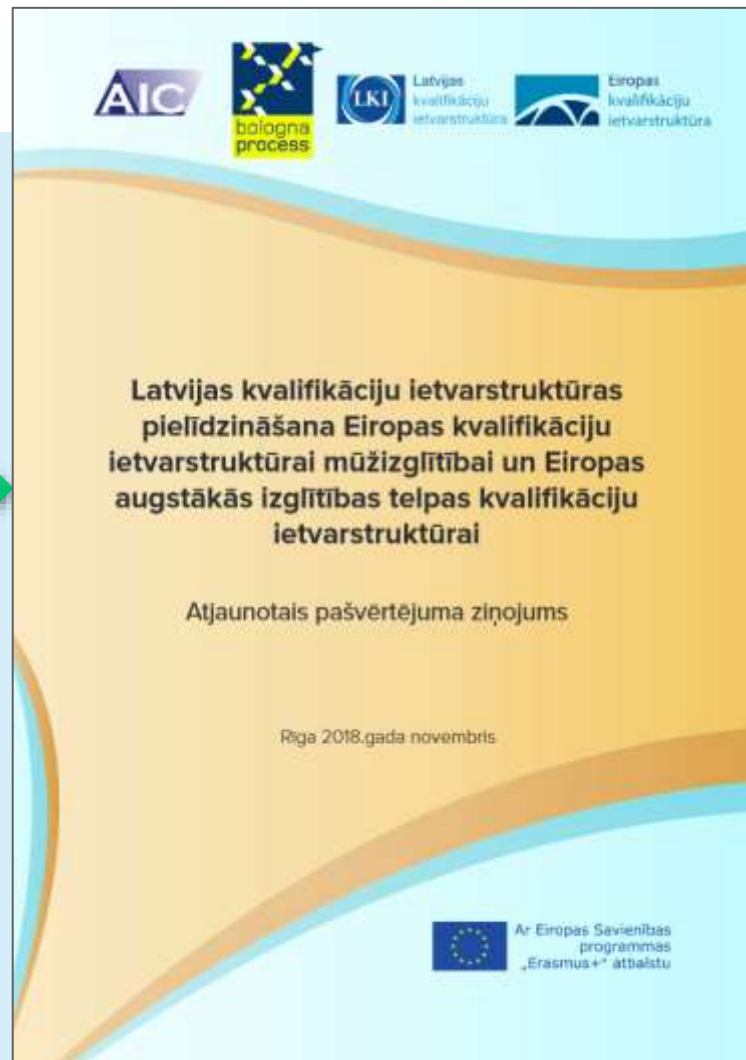
Grozījumi Profesionālās izglītības likumā – profesionālās kvalifikācijas LKI

PAŠVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMI

2011, 2012

2018

*LKI
pielīdzināšana
EKI*

<https://www.nki-latvija.lv/publikacijas/nacionalie-zinojumi>

LĪMEŅU APRAKSTI MK NOTEIKUMOS, LKI 4. LĪMENIS

Zināšanas (zināšanas un izpratne)	Prasmes (spēja pielietot zināšanas, komunikācija, vispārējās prasmes)	Kompetences (analīze, sintēze un novērtēšana)
<p>Spēj parādīt vispusīgas faktu, teoriju un likumsakarību zināšanas, kas ir nepieciešamas personiskai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskai līdzdalībai, sociālajai integrācijai un izglītības turpināšanai</p> <p>Spēj detalizēti izprast un parādīt daudzveidīgu specifisku faktu, principu, procesu un jēdzienu zināšanas noteiktā mācību vai profesionālās darbības jomā standarta un nestandarta situācijās</p> <p>Pārzina tehnoloģijas un metodes mācību uzdevumu vai darba uzdevumu veikšanai profesijā</p>	<p>Spēj plānot un organizēt darbu, izmantot dažādas metodes, tehnoloģijas (tai skaitā informācijas un komunikācijas tehnoloģijas), ierīces, instrumentus un materiālus uzdevumu veikšanai</p> <p>Spēj atrast, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem</p> <p>Spēj sazināties vismaz divās valodās rakstiski un mutiski gan pazīstamā, gan nepazīstamā kontekstā</p> <p>Spēj patstāvīgi strādāt profesijā, mācīties un pilnveidoties</p> <p>Spēj sadarboties</p>	<p>Ir motivēts turpmākās karjeras veidošanai, izglītības turpināšanai, mūžizglītībai uz zināšanām orientētā demokrātiskā, daudzvalodu un daudz kultūru sabiedrībā Eiropā un pasaulē</p> <p>Spēj plānot un veikt mācību vai darba uzdevumus profesijā individuāli, komandā vai vadot komandas darbu</p> <p>Spēj uzņemties atbildību par mācību vai profesionālās darbības rezultātu kvalitāti un kvantitāti</p>

Izglītības dokumenti (kvalifikācijas)

Līmenis

Apliecība par vispārējo pamatizglītību (spec. izgl. programmas skolēniem ar (smagiem) garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem)

1.

Apliecība par vispārējo pamatizglītību

Apliecība par profesionālo pamatizglītību

Profesionālās kvalifikācijas apliecība (pamatizglītības pakāpē)

2.

Atestāts par arodizglītību

Profesionālās kvalifikācijas apliecība (arodizglītības pakāpē)

3.

Atestāts par vispārējo vidējo izglītību

Diploms par profesionālo vidējo izglītību

Profesionālās kvalifikācijas apliecība (vidējās izglītības pakāpē)

4.

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības diploms (koledžas izglītība, studiju ilgums pilna laika studijās 2-3 gadi)

5.

Bakalaura diploms

Profesionālā bakalaura diploms

Profesionālās augstākās izglītības diploms, augstākās profesionālās kvalifikācijas diploms (studiju ilgums pilna laika studijās – vismaz 4 gadi)

6.

Maģistra diploms

Profesionālā maģistra diploms

Profesionālās augstākās izglītības diploms, augstākās profesionālās kvalifikācijas diploms (kopējais pilna laika studiju ilgums – vismaz 5 gadi)

7.

Doktora diploms

Profesionālā doktora diploms mākslās

8.

2022

Latvijas
kvalifikāciju
ietvarstruktūra

GROZĪJUMI PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS LIKUMĀ

(SPĒKĀ NO 1.04.2022.)

- **Likuma uzdevums** – noteikt profesionālās izglītības pakāpes un profesionālās kvalifikācijas līmeņus **atbilstoši LKI**, kā arī attiecīgās profesionālās kvalifikācijas ieguvei nepieciešamo izglītību
- **Profesionālā augstākā izglītība** – augstākās pakāpes profesionālā izglītība, kas dod iespēju iegūt **5., 6., 7., 8. līmeņa profesionālo kvalifikāciju**
 - īsā cikla profesionālā augstākā izglītība (LKI 5. līmenis) – pirmā cikla daļa
 - pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība (LKI 6. līmenis)
 - otrā cikla profesionālā augstākā izglītība (LKI 7. līmenis)
 - trešā cikla profesionālā augstākā izglītība (LKI 8. līmenis)
- **Profesionālā vidējā izglītība** – vidējās pakāpes profesionālā izglītība, kas dod iespēju iegūt **3. vai 4. līmeņa profesionālo kvalifikāciju**

JAUNI TERMINI PIL (SPĒKĀ NO 1.04.2022.)

modulis

profesionālās izglītības programmas patstāvīga sastāvdaļa, kura pamatā ir sasniedzamie mācīšanās rezultāti kā novērtējams un pierādāms zināšanu, prasmju, profesionālās patstāvības un atbildības kopums

sasniedzamo mācīšanās rezultātu vienība

profesionālās kvalifikācijas daļa, kas ir atsevišķi pārbaudāms un novērtējams saskaņotu zināšanu, prasmju, attieksmes, profesionālās patstāvības un atbildības kopums

profesionālā kvalifikācija

formalizēta vērtēšanas un atzīšanas procesa rezultāts atbilstoši profesijas standartā noteiktām attiecīgajām profesionālās kvalifikācijas prasībām, ko apstiprina valsts atzīts profesionālās kvalifikācijas dokuments

profesionālās kvalifikācijas dokuments

valsts atzīts dokuments, kas apliecina personas profesionālo kvalifikāciju vai tās daļu

Elastīga un dažādām mērķa grupām atbilstoša profesionālā izglītība visa mūža garumā

JAUNAS KVALIFIKĀCIJAS PIL

(SPĒKĀ NO 1.04.2022.)

- **Diploms par īsā cikla profesionālo augstāko izglītību** – izsniedz saskaņā ar Augstskolu likumu
- **Apliecība par profesionālās kvalifikācijas daļas apguvi** – izsniedz par sasniezamo mācīšanās rezultātu vienību kopumu, kas veido attiecīgās profesionālās kvalifikācijas daļu, apguvi
- **Diploms par profesionālo vidējo izglītību un profesionālās kvalifikācijas apliecība** – izsniedz par pilnībā apgūtu profesionālās izglītības programmu un nokārtotiem valsts noslēguma pārbaudījumiem
- **Diploms par profesionālo vidējo izglītību** – izsniedz par vidējās izglītības programmas apguvi un nokārtotiem centralizētiem eksāmeņiem (nav sekmīgi nokārtots profesionālās kvalifikācijas eksāmens)

Valsts atzītos profesionālo izglītību apliecinošos dokumentos un profesionālo kvalifikāciju apliecinošos dokumentos norāda **profesionālās kvalifikācijas līmeni** un LKI līmeni

5. PANTS. PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS LĪMEŅI LKI (SPĒKĀ NO 1.08.2022.)

Profesionālās kvalifikācijas līmeņi **atbilst tāda paša līmeņa LKI līmenim** un ir šādi:

- 1. profesionālās kvalifikācijas līmenis** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju veikt elementārus praktiskus uzdevumus speciālista uzraudzībā
- 2. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju daļēji patstāvīgi veikt vienkāršus uzdevumus noteiktā praktiskās darbības jomā
- 3. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju patstāvīgi veikt kvalificētu izpildītāja darbu
- 4. PKL** – paaugstināta teorētiskā sagatavotība un profesionālā meistarība, kas dod iespēju veikt noteiktus izpildītāja pienākumus, kuros ietilpst arī izpildāmā darba plānošana un organizēšana
- 5. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju veikt sarežģītu izpildītāja darbu, kā arī organizēt un vadīt citu speciālistu darbu
- 6. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība patstāvīgu lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai nozarē vai profesijā mainīgos apstākļos, izmantojot specializētas zināšanas profesionālās darbības jomā
- 7. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība augsti kvalificētas profesionālas darbības veikšanai neprognozējamos apstākļos, sarežģītu profesionālu problēmu formulēšanai un kritiskai analīzei, izmantojot padziļinātas un plašas zināšanas profesionālās darbības jomā, kā arī patstāvīgu lēmumu pieņemšanai, integrējot dažādu jomu zināšanas un dodot ieguldījumu profesionālās darbības metožu attīstībā
- 8. PKL** – teorētiskā un praktiskā sagatavotība patstāvīgai ideju izvirzīšanai, kritiskai analīzei, sintēzei un izvērtēšanai, radot jaunas zināšanas vai izpratni par esošām zināšanām un to lietošanu praksē, risinot nozīmīgus inovāciju vai jaunrades uzdevumus profesionālās darbības jomā

LATVIJAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA

aktualitātes Latvijā un Eiropā

Twitter: [latvijasnkp](#)

www.nki-latvija.lv

nkp@aic.lv

Līdzfinansē
Eiropas Savienība:

